

18 Owocówka jabłkóweczka (*Laspeyresia pomonella* L.)

18.1 Systematyka:

Rząd - motyle (*Lepidoptera*)

Rodzina zwójkowate (*Tortricidae*)

18.2

18.3 Biologia i krótki opis szkodnika:

Gatunek dwupokoleniowy. Zimują gąsienice V stadium w zakamarkach kory, w skrzynkach i paletach używanych do zbioru i przechowywania owoców. Przepoczwarczenie wiosną (w kwietniu). Początek wylotu motyli najczęściej w drugiej połowie maja. Okres lotu I pokolenia ok. 6 tygodni. W 2 lub 3 dniu po wylocie zapłodnione samice zaczynają składanie jaj, których rozwój trwa średnio 8 - 12 dni. Zarówno lot motyli jak i intensywne składanie jaj odbywa się w temperaturze powyżej 15°C. Rozwój gąsienic trwa ok. 23 dni. Po zakończeniu żerowania gąsienice opuszczają owoc. Część z nich tworzy oprzędę i zapada w diapauzę. Z części gąsienic po przepoczwarczeniu wylatują motyle II pokolenia (druga połowa lipca - pierwsza połowa sierpnia). Owady dorosłe to motyle długości ok. 10 mm, rozpiętość skrzydeł 16 - 20 mm. Pierwsza para skrzydeł brunatnopozielata z błyszczącą, czarno obrzeżoną plamą na końcu (tzw. lusterko). Jaja płaskie, lekko owalne o wymiarach 0,9 x 1,2 mm, lekko opalizujące, a następnie mlecznobiałe. W 3 - 6 dniu po złożeniu przez osłonę jaja prześwituje różowy krążek (zaczatek przewodu pokarmowego), a na 1 - 2 dni przed wylęgiem widać czarną główkę gąsienicy. Gąsienice - białawe z różowym odcieniem, dorastają do 15 mm długości. Głowa i tarczka karkowa brunatne. Poczwarki - 10 mm długości, początkowo żółtawe, następnie jasno- i wreszcie ciemnobrunatne.

18.4 Opis uszkodzeń (zdjęcia):

Gąsienice krótko po wylęgu wgryzają się do wnętrza owoców. Otwory wgryzów powodowane przez świeżo wylęte gąsienice są maleńkie, otoczone na obrzeżach trocinami. Gąsienica drąży głęboki korytarz biegnący do gniazda nasiennego, wypełniając go gruzelkowatymi odchodami. W niektórych owocach oprócz otworu, przez który wgryza się gąsienica, widać znacznie większy otwór wyjściowy. Porażone jabłka ze zniszczonymi nasionami przedwcześnie opadają.

18.5 Metodyka wykonania obserwacji:

Ustalenie początku lotu i jego dynamiki na podstawie odłowu samców w pułapki feromonowe (1 pułapka na 3 ha sadu). Pułapki zawiesić w sadzie na początku maja (skala BBCH 65), obserwacje prowadzić do pierwszej połowy sierpnia (skala BBCH 77-80). W okresie lotu motyli przeglądanie zawiązków lub owoców (20 zawiązków x 25 losowo wybranych drzew). Określenie poziomu uszkodzeń owoców podczas zbioru (próbna 200 owoców).

18.6 Progi szkodliwości i terminy zabiegów:

Więcej niż 1% „robaczywych” jabłek w roku poprzednim podczas zbioru. 1 - 2 jaja lub świeże wgryzy średnio na 100 zawiązkach lub owocach (próbna 500 owoców). Obecność w pułapce z atraktantami płciowymi w ciągu 3 - 4 kolejnych nocy większej liczby motyli (średnio więcej niż 5 motyli w ciągu jednej nocy).

Terminy wykonywania zabiegów zróżnicowane. Najczęściej I pokolenie zwalcza się w pierwszej połowie czerwca (w niektóre lata pod koniec maja) i ponownie w III dekadzie czerwca lub na początku lipca. Drugie pokolenie najczęściej zwalcza się pod koniec lipca lub na początku sierpnia. Środki ochrony roślin o działaniu jajobójczym należy stosować w czasie masowego lotu motyli i składania jaj (kilka - kilkanaście dni przed fazą „czarna główka”). Preparaty o działaniu larwobójczym w fazie rozwoju jaj „czarna główka”.